

29.06.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**29 Haziran 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

29 Haziran 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4179)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Ekli I Sayılı Listede Belirtilen Enstitü, Fakülte ve Yüksekokulların Kurulması, Ekli II Sayılı Listede Belirtilen Enstitü, Fakülte ve Yüksekokulların Kapatılması ile Ekli III Sayılı Listede Belirtilen Yüksekokul ve Fakültelerin Adlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4180)

— Erzurum İli, Hınıs İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Jeolojik ve Doğal Oluşumlar Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4181)

— Sivas İli, Gürün İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Şuğul Vadisi Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4182)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bozhane ve Göllü Mahalleleri Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4183)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 4184, 4185, 4186, 4187, 4188, 4189, 4190)

— Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 4191)

— Ankara İlinde Yapılacak Olan Fotovoltaik Güneş Paneli Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 4/9/2019 Tarihli ve 1507 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 4192)

YÖNETMELİKLER

— Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Elektrik Motorlarının ve Değişken Hız Sürücülerinin Çevreye Duyarlı Tasarım Gerekliliklerine Dair Tebliğ (2019/1781/AB) (SGM: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SGM: 2021/23)

— Sebze ve Meyvelerin Toptan ve Perakende Ticaretinde Uyulması Gereken Standartlar Hakkında Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

DANIŞTAY KARARI

— Danıştay Yedinci Dairesine Ait Karar

Mısır, buğday ve soya fasülyesi fiyatları yükseldi

Mısır ve soya fasülyesi, geçen hafta yaşadığı sert kayıpların bir kısmını telafi ederken, buğday fiyatları da haftaya yükselişe başladı.

Soya fasulyesi ve mısırın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları, geçen haftaki sert kayıplarının bir kısmını telafi etti. ABD'nin önemli ekin alanlarında yağışlı hava olacağı beklentisinin arz artışı tahminlerini yükseltmesiyle kazanımlar sınırlı kaldı. Buğday fiyatları da Asya'daki ilk işlemlerde yükseldi.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan mısır vadeli kontratları yüzde 0.5 artışla 5.21-2/3 dolar/bushel, yani 205.1 dolar/ton seviyesine yükseldi. Soya fasulyesi yüzde 0.8 artışla 12.80 dolar/bushel yani 470.3 dolar/ton seviyesine yükseldi. Buğday ise yüzde 0.7 artışla 6.45 dolar/bushel yani 237 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Sebze meyve ticaretine ertelemeli zorunlu standart düzenlemesi!

Sebze ve meyvelerin toptan ve perakende ticaretinde uyulması gereken standartların yürürlüğe giriş tarihi, 1 Temmuz 2022 olarak belirlendi.

Ticaret Bakanlığı, sebze ve meyvelerin toptan ve perakende ticaretinde uyulması gereken standartları yeniden belirledi, yeni standartların yürürlük tarihi 1 Temmuz 2022 olarak belirlendi.

Sebze ve Meyvelerin Toptan ve Perakende Ticaretinde Uyulması Gereken Standartlar Hakkında Tebliğ, 29 Haziran 2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı.

Sebze meyve ticaretinde yeni standartlar

Ticaret Bakanlığının yayımladığı Tebliğ ile, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca malların toptan ve perakende ticaretinde uyulması gereken standartlara ilişkin usul ve esaslar belirlendi.

Tebliğ; malların ambalajlanmasında, taşınmasında, depolanmasında ve perakende satışa sunulmasında uyulması gereken standartlara ilişkin usul ve esasları kapsıyor.

Ambalajlama standartları

Buna göre, malların ambalajlanmasında tek kullanımlık veya tekrar kullanılabilir ambalajlar kullanılacak.

Malların uygun şartlarda korunması ve taşınması sağlanacak şekilde ambalajlanacak, ambalajlar bütün yabancı maddelerden arındırılacak.

Tek kullanımlık ve tekrar kullanılabilir ambalajlar, tebliğde belirtilen boyutlardaki paletlere tam yerleştirilebilecek şekilde uygun ebatlarda olacak.

Tekrar kullanılabilir ambalajlar her kullanımda gıda güvenilirliğine uygun olarak dezenfekte edilecek.

Dolu ambalajlara kg sınırı

Dolu ambalajlar en fazla 30 kg ağırlığında olacak.

Balkabağı, beyaz lahana, karpuz, kavun, patates, kuru soğan ve tatlı patateslerin ambalajlanmasında ambalaj boyutları ile dezenfekte zorunluluğuna ilişkin hükümler uygulanmayabilecek.

Söz konusu ürünler için uygun boyutlarda ambalajlar kullanılırken, patates, kuru soğan ve tatlı patateslere yönelik ambalajlar; file, jüt çuval, torba, kasa veya kutu şeklinde, en fazla 50 kg ağırlığında olacak.

Üreticiden doğrudan tüketiciye satışlarda, ambalaj hükümleri uygulanmayacak

Üreticilerin, ürettikleri malları perakende olarak doğrudan tüketicilere satması durumunda, ambalajlara ilişkin hükümler uygulanmayacak.

Tebliğ ekinde yer alan soğuk zincire tabi ürünler listesindeki malların taşınmasında kullanılacak ambalajlar, soğuk zincire uygun olacak.

Malların ambalajlanmasına dair Tebliğde düzenlenmeyen hususlarda TSE'nin ilgili standartları/kriterleri uygulanacak.

Taşıma standartları

Tebliğ Ek-1'de yer alan mallar soğuk zincirde, soğutulduktan sonra palet kullanımına uygun frigorifik araçlarla taşınacak. Bu malların üretim yerindeki toptancı haline veya tasnifleme, ambalajlama ya da ön soğutma tesisine taşınmasında kapalı ya da tenteli taşıma araçları kullanılacak.

Farklı malların aynı araçlarda taşınması esnasında malların birbirlerine zarar vermelerini engelleyecek önlemler alınacak.

Esnaf ve sanatkârlar odalarına kayıtlı perakendecilerce perakende satılmak üzere üreticilerden veya toptancı hallerinden satın alınan mallar ile üreticilerce perakende olarak doğrudan tüketicilere satılan malların taşınmasında söz konusu hükümler uygulanmayacak.

Malların ambalajlanması, depolanması, taşınması ve perakende satışında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa ve söz konusu Kanuna dayanılarak hazırlanmış yönetmeliklerce belirlenen hususlara uygun olup olmadığına ilişkin resmi kontrollerde Tarım ve Orman Bakanlığının yetkileri saklı kalacak.

Depolama standartları

Soğuk zincire tabi ürünlerin listelendiği Ek-1'de yer alan mallar, soğuk hava depolarında depolanacak. Diğer mallar ise bozulma veya kalite kaybına sebep olmayacak uygun sıcaklık ve bağıl nem ortamlarına sahip alanlarda muhafaza edilecek.

Malların depolanacağı soğuk hava depolarının TSE'ce TS 9048 standardına göre Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesinin (TSE-HYB) bulunması; 5996 sayılı Kanuna uygun olarak Tarım ve Orman Bakanlığında "İşletme Kayıt Belgesi" almış olması gerekecek.

Perakende satış noktaları standartları

Soğuk zincire tabi ürünler, büyük mağaza ve zincir mağazalarda soğutuculu reyonlarda satışa sunulacak, mallar, büyük mağaza ve zincir mağazalarda kapalı alanların dışında satılamayacak.

Büyük mağaza ve zincir mağazalarda mevsime göre açık alanda satılabilecek ürünlerin listelendiği Ek-2'de yer alan mallar, belirtilen aylarda olumsuz hava koşullarından etkilenmeyecek şekilde gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla kapalı alanların dışında da satılabilecek.

Standartlara ilişkin maddeler, Temmuz 2022'de yürürlüğe girecek

3/10/2017 tarihli ve 30199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sebze ve Meyvelerin Toptan ve Perakende Ticaretinde Uyulması Gereken Standart Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliği yürürlükten kaldıran Tebliğin;

Eski tebliğin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin 9'uncu, yürürlük maddesi olan 10'uncu ve Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanının yürüteceğine dair 11 inci maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girerken,

Sebze meyvelerin toptan ve perakende ticaretine ilişkin zorunlu standartları içeren diğer maddeleri 1 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe girecek.

TOBB ve Google'ın işletmeler için eğitim programı başladı

TOBB ve Google'ın Türkiye'deki küçük işletmelerin dijitalleşmesine yönelik eğitim programı başladı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Google, Türkiye'deki küçük işletmelerin dijitalleşmesine yönelik kullanıma sunduğu "Küçük İşletmeler için Google" platformu kapsamında eğitim programına başladı.

22 Haziran'da başlayan ve 3 hafta sürecek program kapsamında küçük işletmeler dijitalleşmelerine yönelik adımlarla ilgili eğitimler verilecek.

Program kapsamında küçük işletmeler, işletmelerini dijitale taşıması için gereken adımları, dijital varlıklarını güçlendirme ve internet üzerinden daha çok müşteriye ulaşma yöntemlerine dair bilgi sahibi olacak.

Ayrıca, eğitim sonunda yapılacak bilgi değerlendirme sınavında en yüksek başarıyı gösteren 100 işletmeye Google-Ideasoft e-ticaret paketi desteği verilecek.

Eğitimlere TOBB'un etkinlik sayfası <http://webinar.tobb.org.tr> üzerinden katılım sağlanabiliyor.

Türk ekonomisinde korkutan gelişme. 30 yıl sonra ilk kezeksiye indi

Ekonomist Haluk Bürümcekci, Türkiye'ye doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının, konut alımları çıkarıldığında ilk kezeksiye inerek 3.9 milyar dolara kadar gerilediğini yazdı.

Gazete Oksijen yazarı ekonomist **Haluk Bürümcekci** Türkiye'ye doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının, konut alımları çıkarıldığında ilk kezeksiye indiğini yazdı.

Bürümcekçi, "Türkiye'ye yatırımın cazip görüldüğü dönemde Nisan 2007 itibarı ile yıllık bazda 26.3 milyar dolara kadar yükselen yabancı doğrudan yatırımları 14 yıl sonra aynı ayda yıllık bazda 3.9 milyar dolara kadar geriledi" dedi.

Bürümcekçi şöyle devam etti:

"Bu rakam içinde 4.7 milyar dolarlık kısmın yurtdışı yerleşiklerin Türkiye'deki konut alımından kaynaklandığı dikkate alınırsa, gayrimenkul hariç doğrudan yatırımların 0.8 milyar dolar ile 1992 yılından bu yana ilk kez çıkış yönünde gerçekleştiği anlaşılmaktadır."

Açlık sınırı 2 bin 865 TL'ye yükseldi

TÜRK-İŞ, açlık sınırının 2.865 TL'ye, yoksulluk sınırının 9.332 TL'ye yükseldiğini açıkladı.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), çalışanların geçim şartlarını ortaya koymak amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın haziran ayı sonuçlarını yayınladı.

TÜRK-İŞ araştırmasının sonuçlarına göre dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 2.864,82 TL'ye çıktı.

Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı (yoksulluk sınırı) 9.331,67 TL'ye yükseldi.

Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 3.473,37 TL oldu. Mayıs ayında açlık sınırı 2.830; yoksulluk sınırı ise 9.218 TL olarak açıklanmıştı.

Gıda fiyatları yüzde 1,22 yükseldi

TÜRK-İŞ'in verilerine göre, Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin 'gıda için' yapması gereken asgari harcama tutarı bir önceki aya göre yüzde 1,22 oranında artış gösterdi.

Yılın ilk altı ayı itibariyle fiyatlardaki artış yüzde 10,61 oranında gerçekleşti. Gıda enflasyonunda son on iki ay itibariyle artış oranı yüzde 17,84 oldu. Yıllık ortalama artış oranı ise yüzde 18,08 olarak hesaplandı.

Beyaz peynirin gramajı düştü, et fiyatı zamlandı

Araştırmaya göre gıda ürünlerinde yaşanan değişimler şöyle gerçekleşti:

- Sütte beklenen fiyat artışı 'şimdilik' gerçekleşmedi.
- Kutuda satılan beyaz peynirde gramaj 700 grama kadar düştü.
- Kurban Bayramı öncesi kuşbaşı etin kilogram fiyatı 3 ve kıyma kilogram fiyatı 2 lira artış gösterdi.
- Yumurta fiyatı yükseldi.
- Bakliyat ürünleri ortalamada fiyatın artışı görüldü.
- Yaş sebze-meyve fiyatlarında artış devam etti.
- Geçen ay kilogramı ortalama 7,74 TL olan taze sebze-meyve fiyatı bu ay 7,90 TL olarak hesaplandı.
- Geçen ay kilogramı 8,50 olan meyve fiyatı ise bu ay 8,54 olarak hesaplandı

SGK prim yapılandırmasına 2,2 milyon kişi başvurdu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, SGK prim borçlarının yapılandırılmasında bugüne kadar 2 milyon 248 bin 894 kişinin başvuruda bulunduğunu, 101 milyar 7 milyon TL borç için yapılandırma işlemi yapıldığını ifade etti.

SGK prim borçlarını yeniden yapılandırarak, çalışma hayatı aktörlerinin üzerindeki yükü hafifletmeyi amaçladıklarını belirten Bilgin, yeniden yapılandırma kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan prim borçları için son başvuru tarihinin 31 Ağustos 2021, peşin ve ilk taksit son ödeme tarihinin ise 1 Kasım 2021 olduğunun altını çizerek, vatandaşların yapılandırmanın sunduğu avantajlar ve ödeme kolaylıklarından faydalanabilmesi için en kısa sürede başvuruda bulunmaları çağrısında bulundu.

Bilgin, Bağ-Kur sigortalılar ve isteğe bağlı sigortalılar gibi primini kendisi ödeyen vatandaşların yapılandırma müracaatlarını e-devlet üzerinden yapabileceklerini kaydederek, "Başvuruda bulunmak isteyen vatandaşlarımız, SGK İl Müdürlükleri/Sosyal Güvenlik Merkezlerine elden ya da posta yoluyla başvuru yapabilecek. Genel Sağlık Sigortası borçları için ise başvuru şartı aranmayacak, bu kapsamdaki tüm borçlar otomatik olarak yapılandırılacak" dedi.

"Toplamda 101 milyar 7 milyon TL borç yapılandırıldı"

Bu yapılandırmadan önce hala uygulaması devam eden 7256 sayılı Kanun kapsamında 2 milyon 248 bin 894 başvuru alındığını belirten Bakan Bilgin, "Toplamda 101 milyar 7 milyon TL borç yapılandırıldı. 01 Haziran 2021 tarihi itibarıyla

da 14 milyar 100 milyon TL tahsilat gerçekleştirildi. Yapılandırmaya başvurmayan ya da yapılandırmaları bozulanlar, 7326 sayılı Kanundan faydalanabilecekler" bilgisini verdi.

Bakan Bilgin, Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yürürlüğe giren SGK prim yapılandırmasının 2021/ Nisan ayı ve öncesi dönemlere ait kesinleşmiş alacakları kapsadığını buna göre; sigorta primleri, genel sağlık sigortası primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezaları, iş kazası veya meslek hastalığı sonucunda doğan rücu alacaklar, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar ile Bağ-Kur sigortalılarının daha önce durdurulan hizmet sürelerinin ihyası halinde doğacak alacakların da yapılandırma kapsamında olacağını ifade etti.

Ayrıca yapılandırma kapsamındaki borçların gecikme zammı ve cezası ile kanuni faizi silinerek borç tutarları, Yİ-ÜFE (Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi) ile güncellenecek. Peşin ödemelerde hesaplanan Yİ-ÜFE'nin yüzde 90'ı, 2 taksitle ödemede ise yüzde 50'si silinecek. Taksitle ödemeyi tercih edenler için 6, 9, 12 ve 18 eşit ödeme seçeneği ile ikişer aylık periyodlarla ödeme yapılabilecek. Buna ek olarak daha önce tatbik edilen hacizler, bu kanuna göre yapılacak ödemeler nispetinde kaldırılabilir.

Genel sağlık sigortası borçları da yapılandırma kapsamında

GSS prim borcu bulunanların 31 Aralık 2021 tarihine kadar anapara borçlarının tamamını ödemesi halinde, gecikme cezası ve zammının tamamı silinecek. Bugüne kadar hiç gelir testi yaptırmamış ve ödeme gücü olmadığı tespit edilenlerin ise 30 Kasım 2021 tarihine kadar gelir testi yaptırmaları şartıyla borçları silinecek ve primleri devlet tarafından ödenecek.

Bağ-Kur sigortalılarının borçları durduruluyor

Bağ-Kur sigortalılarının 30.04.2021 tarihinden önce prim borcu bulunan hizmetlerine ilişkin süreleri, borçların ödenmemesi halinde durduruluyor. Talep eden Bağ-Kur sigortalılarının daha önceki düzenlemelerle durdurulan hizmet sürelerine ilişkin prim borcu asılları Yİ-ÜFE ile güncellenerek yeni tutar üzerinden 1.11.2021 tarihine kadar ödenmesi gerekiyor.

İnternet üzerinden başvuru yapmak mümkün

Başvuruda bulunmak isteyen vatandaşlar internet, posta veya bizzat başvuru yöntemlerinden birini seçebilecekler. İnternette yapılacak başvurular e-Sigorta vasıtasıyla, elden yapılacak başvurular ise SGK İl Müdürlükleri/Sosyal Güvenlik Merkezlerine yapılabilecek.

Kurum: Su savaşları çıkacak

evre ve Őehircilik Bakanı Kurum, gelecek yıllarda su savaşlarının yaşanacağını söyledi. Kurum Türkiye'nin iklim değişikliğinin etkilerini en aza indirecek adımlar atmakta olduğunu belirtti.

evre ve Őehircilik Bakanı Murat Kurum, Türkiye'nin kendi kendine yeten bir ülke haline gelerek, tüm dünyayı etkisi altına alan iklim değişikliğiyle mücadele edebileceğini belirtti.

"SU SAVAŐLARI ÇIKACAK"

Kurum, sulama projelerinde Tarım ve Orman Bakanlığı ile koordineli çalıştıklarını dile getirerek, "Biliyoruz ki iklim değişikliği tüm dünyayı etkiliyor. Ülkemizi de etkiliyor, etkilemeye devam edecek. Biz iklim değişikliğinin etkilerini en aza indirerek, kendi kendine yeten bir ülke olmak zorundayız. Tarım alanında, turizm, sanayi, savunma sanayi alanında amacımız, hedefimiz bu" dedi.

Bakan Kurum, "2030'larda 2050'lerde artık su savaşları çıkacak. baktığımızda 2020, 2021 en sıcak yıllar oldu. Bu sıcaklık artarak devam edecek Yatayda Őehirlerimizin nefes alacağı alanlar oluşturuyoruz. Bunun için de sulama projelerinin yapılması, yeşil alanlarımızın, korunan alanlarımızın arttırılması gibi birçok eylemimiz var" Şeklinde konuştu.

Sulama projesi yatırımlarını anlatan Kurum, "Yaklaşık 2-3 milyar tutarında projeler hazırlandı ve etaplar halinde ihale ediyoruz. Konya'da da 7 projenin ihalesini

29.06.2021

gerçekleştirdik. Gerek bitme aşamasındaki sulama kanalları, gerek yeni yapılacaklar, gerek gölet projeleri olsun, bu süreci takip ediyoruz" ifadeleriyle sözlerini sürdürdü. Eski stadın bulunduğu alana millet bahçesi yaparak hem Konyaspor'un anılarını yaşatmayı hem de tüm Konya halkına hizmet verecek bir alan oluşturmayı hedeflediklerini belirten Kurum, şöyle devam etti:

Toplamda 61 millet bahçesini tamamladık ve bitirdiğimiz, devam eden şu an yaklaşık 57 milyon metrekarelik 326 adet millet bahçemiz var. Hedefimiz bu çerçevede 81 ilimizde, 81 milyon metrekare hedefiyle çalışmalarımızı yürütüyoruz." diye konuştu. Kurum, Konya merkeze yapılacak yeşil alanın içerisinde 14 bin 400 kişi kapasiteli bir cami de olacağını aktardı.

Ziraat çiftçiyi unuttu enerji şirketi satın aldı

Ziraat Bankası'nın Rize'de MÜSİAD üyesi işadamlarınca kurulan RİNERJİ adlı enerji şirketinin yüzde 51 hissesini satın alması tepki çekti.

Ziraat Bankası'nın Rize'de Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) üyesi işadamlarınca kurulan ve geçen yıl 9 milyon lira zarar eden Rize Elektrik Üretim A.Ş. (RİNERJİ) adlı enerji şirketinin yüzde 51 hissesini satın alması tepki çekti.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, "Son 2 yılda 19.5 milyon dolar zarar eden bir şirkete kimin ricasıyla, kimin talimatıyla ortak olundu? Yanlış adımların hesabını soracağız. Çiftçiye kredi vermesi gereken Ziraat Bankası, 750 milyon dolarlık bir krediyi de Demirören Grubu'na verdi ve kredinin akıbeti belli değil. Banka birilerinin talimatıyla, birilerine kıyak yapıp, görevini kötüye kullanarak suç işliyor" dedi.

2 YILDIR ZARARDA

RİNERJİ adlı şirketin 2019'da 10.5 milyon, 2020'de 9 milyon TL zarar ettiğini belirten Özel, "Nereye gittilerse, kimi ikna ettilerse, hangi hemşehrileri inisiyatif gösterip, tensip buyurup onun talimatıyla yapıldıysa Rize'deki işadamlarının son 2 yılda 20 milyon TL borca batmış şirketine Ziraat Bankası ortak oldu. Bu kadar insafsızlık olur mu? Manisa'da da işadamlarının kurduğu tuğla fabrikası battı. Bu krizden dolayı dünya kadar işletme battı. Hangisini gidip batarken satın aldınız? Bunun kabul edilir bir tarafı yok. Bu şirkete kimin talimatıyla ortak olundu? Ziraat Bankası Yönetim Kurulu'ndan bir cevap bekliyoruz" diye konuştu.

Özgür Özel

KREDİSİNİ ÖDEYEMEYEN ÇİFTÇİNİN EVİNDEN BUZDOLABINI KALDIRIYORLAR

Bin liralık kredisini ödeyemeyen çiftçinin evinden buzdolabını kaldırdıklarını, çocukları çizgi film seyredirken televizyonunu söküp götürdüklerini söyleyen Özgür Özel, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Tüyü bitmemiş yetimin hakkı dediğin şey tam da budur. Rize'deki MÜSİAD üyeleri etkili, güçlü, yetkili hemşehrilerini ikna ettiler mi, babasının parası ya; ‘Verin RİNERJİ parayı, satın alın bakalım, kurtulsun bizimkiler, parayı kurtarsınlar.’ Bin lira için haciz, 20 milyon lira ise Rizeli işadamlarına kıyak!”

Kaba yem sorununa 34 maddelik çözüm önerisi

Ali Ekber YILDIRIM

29 Haziran 2021 Salı

Samanın tonu 1200, yoncanın tonu 1600 lira seviyelerinde. Kuraklığın da etkisi ile sap, saman, kaba yem üretimi azalırken fiyatı her geçen gün yükseliyor.

Hayvancılık için olmazsa olmaz mera alanları ya verimsiz, ya da amaç dışı kullanılıyor.

Fabrika yeminde hammadde olarak yüzde 50-60 oranında dışa bağımlı olan Türkiye, kaba yemde de önemli sorunlarla karşı karşıya.

Kaba yemde yaşanan sorunları ve çözüm yollarını ele almak üzere Muş Alparslan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi 21-22 Haziran'da önemli bir çalıştay düzenledi. Çalıştaya farklı üniversitelerden çok sayıda öğretim üyesi katıldı.

"Türkiye Hayvancılığının Kaba Yem Sorunları ve Çözüm Yolları Çalıştayı"nda çayır-mera yönetimi ve ıslahı konusunda 3, yem bitkileri üretiminde 3 ve yemler ve hayvan besleme konularında 6 bildiri sunuldu.

Bu sunumlar ışığında 34 maddelik bir sonuç bildirgesi hazırlandı. Tarım ve Orman Bakanlığı, ilgili kurumların bu önerileri dikkate alması ve kaba yem sorununa çözüm bulunması dileği ile paylaşıyoruz:

1- 4342 sayılı Mera Kanunu çerçevesinde ülkemizdeki meraların tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarının en kısa sürede sonuçlandırılması için gerekli önlemlerin alınması,

2- 1969 yılına kadar mera olarak kullanılan ve halen orman arazisi olarak kabul edilen 7 milyon hektarlık çalılık alanın dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi tekrar mera olarak tespit ve tahsisinin yapılması için gereken düzenlemelerin yapılması ve çalı formasyonunun mera ıslahında kullanılması,

- 3- Ülkemizin en değerli yenilenebilir doğal yem kaynaklarından olan meraların farklı amaçlarla (turizm, madencilik, kentsel dönüşüm vb.) tahsis amacı dışına çıkartılmasını önlemek için gerekli tedbirlerin alınması,
- 4- Meraların sürdürülebilir kullanımının sağlanması için meradan yararlanan hayvan sahiplerinden otlatma bedellerinin mutlaka alınması ve bu bedellerin çiftçiye verilen değişik amaçlı desteklerden tahsil edilmesi,
- 5- Orman teşkilatı ile iş birliği yapılarak orman içi ve orman altı meraların kullanım ve ıslahı çalışmalarına etkinlik kazandırılması,
- 6- Meraların sürdürülebilir ıslahı ve idaresi için farklı kiralama modellerinin geliştirilmesi,
- 7- Bakanlık taşra teşkilatlarında mera idaresi ve kullanımı konusunda eğitim almış ve tecrübe kazanmış teknik personelin farklı alanlarda istihdamının engellenmesi,
- 8- Mera ıslahı projeleri için gerekli olan mera tipi tohum, alet ve makina, özellikle mera mibzeri temini ile ilgili dar boğazların giderilmesine yönelik tedbirlerin alınması,
- 9- Meraların göçerlere kiralanmasında, kiralyanların kira sözleşmesine bağlı kalmalarının yapılacak sıkı denetimlerle sağlanması,
- 10- Yem bitkileri tohumluğu üretimi amacıyla TİGEM ve özel sektör iş birliğinin özendirilmesi,
- 11- Türkiye’de özel sektör, üniversiteler ve araştırma enstitüleri tarafından geliştirilen ve tescil ettirilen yerli yem bitkisi çeşitlerinin tohumluk üretiminin ve kullanımının teşvik edilmesi,
- 12- Ülkemizdeki kaliteli kaba yem açığının kapatılması amacıyla özellikle ot verimi yüksek olan yem bitkisi türlerinin (sorgum, darılar ve Brassica türleri vb.) yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi,
- 13- Ülkemizde halen üretilen yem bitkisi türlerinin çeşitlendirilmesi, farklı ekolojiler ve marjinal alanlar için yeni yem bitkisi türlerinin üzerinde durulması,
- 14- Resmî kurumlar tarafından yapılan yem bitkisi çeşit tescili başvurularından ücret alınmaması için gerekli girişimlerde bulunulması,
- 15- ‘Nadas Alanlarının Daraltılması Projesi’nin yeniden başlatılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması projesinin genişletilmesi, bu alanlarda yem bitkileri üretiminin teşvik edilmesi.

16- Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) bünyesindeki araştırma enstitülerinde yem bitkileri ve çayır ve mera konusunda çalışan araştırmacı sayısı son derece azalmıştır. Üniversitelerimizde bu konuda yüksek lisans ve doktora çalışması yapan araştırmacıların doğrudan veya sınavla söz konusu kurumlarda istihdam edilmesi için çalışmalar yapılması,

17- Kamu kurumları tarafından yurt dışından araştırma amaçlı tohumluk materyal getirilmesinde uygulanan prosedürün ülkemiz biyogüvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde basitleştirilmesi ve hiçbir ticari değeri olmayan söz konusu materyal için farklı amaçlarla talep edilen ücretlerin kaldırılması,

18- Kamu kurumları tarafından sürdürülen yem bitkileri ıslah araştırmalarında rekabet edebilir stabil çeşitlerin ortaya çıkartılması için bilimsel olarak geçerli ıslah şemalarının uygulanmasının sağlanması,

19- Kaba yem üretim planlamaları yapılırken, hayvanların kaba yem ihtiyacının hesaplanmasında; hayvanların yaşama payı ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra bir kısım verim payı ihtiyacının da kaba yemlerle karşılanmasının dikkate alınması,

20- 31.07.1998 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan Mera Yönetmeliği’nin 25.04.2001 tarihli Resmî Gazete ile değiştirilen 6. maddesinin;

a fıkrasında yer alan Büyükbaş Hayvan Birimine (BBHB) çevirme katsayılarının; hayvanların günümüz koşullarındaki canlı ağırlıkları ve verim düzeyleri dikkate alınarak, içerisinde hayvan besleme uzmanlarının da bulunduğu bir komisyon tarafından yeniden belirlenmesi,

b fıkrasında belirtilen ‘hayvanlara günlük yedirilecek kuru ot miktarı için canlı ağırlığının %2.5’u’ ifadesinin ‘hayvanlara günlük canlı ağırlığının %2.5’u kadar kuru madde karşılığı kaba yem’ olarak düzenlenmesi,

21- TÜİK veri tabanında 2010 yılından itibaren ‘yeşil ot üretimi’ verilmekte, ancak ‘kuru ot üretimi’ verilmemektedir. Ülkemiz kuru ot ihtiyacının hesaplanmasında esas olmak üzere veri tabanında 2010 yılı öncesinde olduğu gibi ‘yeşil ot üretimi’ ve ‘kuru ot üretimi’ miktarlarına ayrı ayrı yer verilmesi,

22- Yem bitkileri ve diğer bitkisel yem materyalinin öncelikle hayvan beslemede kullanımının sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması, izinsiz olarak farklı amaçlarla kullanımının engellenmesi,

23- Kaba yem borsasının ivedilikle kurulması,

24- Yem bitkileri desteklemelerinde kalite ve ürün miktarının dikkate alınması,

25- Suni mera tesisi teşviklerinin artırılması,

26- Küresel ısınma ve iklim değışiklikleri dikkate alınarak sıcağa ve kurağa dayanıklı yem bitkileri tür ve çeşitlerin yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi,

27- Düşük kaliteli kaba yemleri ve kalitesiz meraları değerlendirebilecek hayvan tür ve ırklarının korunması ve bu üretim şeklinin muhafazasının teşvik edilmesi,

28- Ülkemizde sıklıkla karşılaşılan ve gündeme getirilen saman ile ilgili sorunlara ilişkin olarak;

1. a) Hububat hasadında, Tarım İlçe Müdürlüklerinin tane kayıplarının kontrolünde olduğu gibi, sap kayıplarını azaltmak amacıyla (sap yüksekliğinin ölçülmesi gibi) kontroller yapması,
2. b) Kayıplara yol açmayacak şekilde, sap yere düşmeden, ikinci bir yakıt harcaması yapılmadan, saman ya da balya yapabilen özelliğe sahip biçerdöver sayısının artırılması için çaba gösterilmesi,
3. c) Sap ve samanları, farklı metotlarla işleyerek daha değerli yemlere dönüşümünü sağlayacak büyük ölçekli ve çiftlik bazlı projelere TÜBİTAK ve TAGEM tarafından öncelik verilmesi,

29- Mera komisyonlarında üniversitelerden ve damızlık yetiştiricileri birliklerinden konu uzmanı birer temsilci bulundurulması,

30- Ağırlıklı olarak hatalı yapılan silaj ya da nemli balyalanan kaba yemlerden kaynaklandığı düşünülen botilismus hastalığının pek çok işletmede önemli bir sorun haline geldiği görülmektedir. Sorunun çözümünde, koruyucu önlem olarak 'botilismus aşısı' önemli oranda fayda sağlamaktadır. Bu hastalık konusunda yetiştirici seviyesinde yapılacak çalışmalar ile farkındalık oluşturulması, ayrıca aşının devlet tarafından ücretsiz olarak yapılmasının sağlanması,

31- Hayvansal ürünlerin kalitesini artırma yönünde olumlu etkisi olan kaliteli kaba yemlerin tespit edilmesi, yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, korunga başta olmak üzere çeşitli yem bitkilerinin hayvansal ürün kalitesi üzerine etkilerine yönelik araştırma projelerine TÜBİTAK ve TAGEM tarafından öncelik verilmesi,

32- Özellikle süt sığırları için silaj yapımının teşvik edilmesi, silajın uygun tekniklerle yapılması, besin madde kayıplarının en aza indirilmesi ve muhafazasına dikkat edilmesi, bu konularda hayvan yetiştiricilerine eğitim verilmesi,

33- Yem bitkilerinin kuru ot ve silaj olarak muhafazasının usulüne uygun olarak yapılması, depolama kayıplarını en aza indirecek tedbirlerin alınması, kurutma ve silolama muhafaza yöntemlerinin dışında alternatif yöntemlerin de uygulamaya konulması,

34- Antimetanojenik etkisi yüksek olan yemlerin ve ağaç yapraklarının hayvan beslemede kullanımının sağlanması ve çevre kirliliğinin önüne geçilmesi,

Sonuç bildirisinde imzası olanlar

Prof. Dr. Esvet Açıkgöz (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet Gökkuş (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Prof. Dr. Rüştü Hatipoğlu (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa Tan (Trakya Üniversitesi)

Prof. Dr. Yaşar Karadağ (Muş Alparslan Üniversitesi)

Prof. Dr. Binali omaklı (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. İbrahim Ak (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet Alçiçek (Ege Üniversitesi)

Prof. Dr. Behiç Coşkun (Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi)

Prof. Dr. Betül Zehra Sarıçiçek (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. İsmet Türkmen (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Gülcan Demirel (İstanbul Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hülya Hanoğlu Oral (Muş Alparslan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mahir Özkurt (Muş Alparslan Üniversitesi)

Dr. Şerafettin akal (Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürü)

Ziraat Mühendisi Mehmet Aydın (Muş İl Tarım ve Orman Müdürü)

Ziraat Yüksek Mühendisi Kağan Tan (Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)

Temmuz ya da ağustosta faizi düşürme şansımız var mı?

Alaattin AKTAŞ

29 Haziran 2021 Salı

✓ 2018'de rahip krizi döneminde çaresiz kalıp faizi artırdığımızda kur ve fiyat artışını tersine çevirebilmiştik. Oysa şimdi durum çok farklı...

✓ Geçen yılın temmuzunda yüzde 7.55 olan faizi yüzde 19'a çıkardık ama döviz ve fiyat artışının önüne geçebilmiş değiliz. Durum böyleyken temmuz ya da ağustosta faizi indirmemiz mümkün olabilir mi?

Yıllar yılı bir iktisat teorisini kanıtlamaya çalıştık. Bu teoriye göre “faiz sebep, enflasyon sonuç” idi. Yüksek faizin ekonomi üstünde, enflasyon üstünde olumsuz etkisi olmadığını kimse söyleyemezdi tabii ki ama Türkiye’de enflasyona acaba birincil olarak faiz mi yol açıyordu, döviz mi, yoksa başka etkenler mi söz konusuydu, işte bu tartışılırdı.

Bu teorinin doğru olduğu görüşünden yola çıkarak faizi kaç kez olması gereken düzeyin altına çektik. Ya da bilinen iktisat teorilerini zorlayarak gereken dönemde faiz artırmaktan kaçındık, ayak diredik, ne var ki sonuçta daha yüksek oranlı artışlar yapmak zorunda kaldık.

Bir değil, iki değil, kaç kez bu durumu yaşadık. Ama yaşadıklarımızdan ders çıkarıp “Yok bu teori doğru değilmiş” ya da en azından “Türkiye ekonomisine uymuyormuş” da demedik.

Yeni bir yol ayrımına yaklaşıyoruz

Şimdi bu “teoriyi” bir kez daha test etme aşamasına geliyoruz.

Merkez Bankası’nın politika faizi marttan bu yana yüzde 19 düzeyinde ve bu oranı yüksek buluyoruz ya... Bu oranın enflasyonu olumsuz etkilediği düşüncesindeyiz ya... Niyetimiz, temmuz, en geç ağustosta faizi aşağı çekmek.

Yapabilir miyiz, elbette yaparız! İnsan sonuçlarına katlandıktan sonra her şeyi yapabilir. Ama sonuçlar yalnızca karar verici olarak belli bir kesimi değil de tüm ülkeyi ilgilendiriyorsa durup biraz düşünmek gerekir.

Düşünmek ve faiz indirimi halinde doğacak olası sonuçların ülke ekonomisinde faizin görece yüksek olmasından daha fazla zarar doğurup doğurmayacağını iyi hesaplamak gerekir.

Bunu yapacak mıyız, düşünecek ve ona göre mi karar vereceğiz, yakında görürüz.

Dokuz buçuk yılın söylediği

Köşemizde geçen hafta 21 Haziran'da faiz, yurtiçi üretici fiyatları ve dolar kurunun 2012 yılından bu yana olan yıllık eğilimine yer verdik.

Dokuz buçuk yıllık dönem çok özet olarak bize şunu söylüyordu:

- Faiz düşünce fiyatlarda umulan gerileme sağlanamıyor.
- Fiyat artışının temel nedeni faiz değil döviz kuru gibi görünüyor, çünkü fiyat artışlarıyla kur artışı neredeyse paralel seyrediyor.
- Normalde faiz artırılınca kur geriler ama bazı dönemlerde faizde adım atmakta geç kalındığı için kurda düşüş sağlanmasının da pek kolay olmadığı gözleniyor.

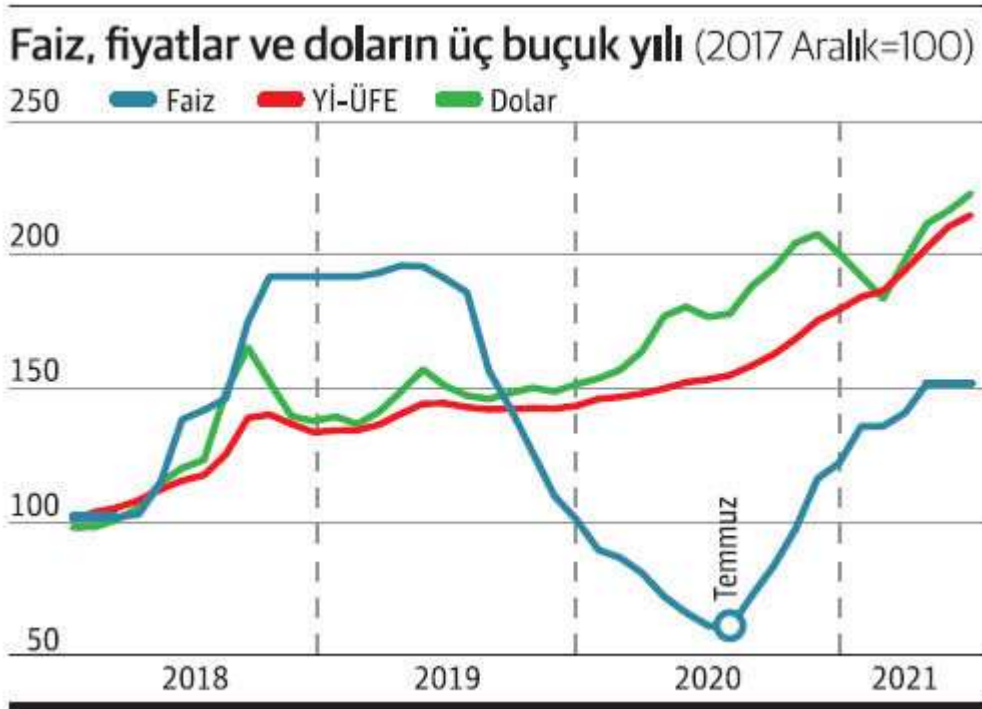
Şimdi de son üç buçuk yıl...

Faiz, üretici fiyatları ve dolar kurunun birbirleriyle olan etkileşimini ortaya koyan grafiği son üç buçuk yıla indirdik ve bu sefer 2017'nin aralık ayını 100 kabul ederek aylık gidişatı ortaya koyan endeks bazlı bir grafik oluşturduk. Peki son üç buçuk yılın grafiği bize ne söylüyor, dönem dönem bakalım:

- Bu üç büyüklük içinde döviz ve fiyatlara göre ayrışarak giden, zaten normalde de gitmesi gereken faiz. Nitekim genel görüntü bu yönde.
- Faiz düşürülerek fiyatların düşük tutulabileceği teorisinin nasıl geçersiz kaldığını bu üç buçuk yılda ilk olarak 2018'de gördük. Rahip krizi sırasında kur tırmanırken uzun süre buna seyirci kalmanın faturası fazlasıyla çıktı. Üçlü olarak! Çaresiz kalınarak hem faiz rekor düzeye çıkarıldı; öncesinde hem kur rekor kırdı, hem de fiyat artışı. 2018'in sonu ile 2019'un belli döneminde faizi yüksek tutunca kur ve fiyatların nasıl yataya yakın seyrettiğini gördük.
- 2019'un ağustos ayından itibaren faiz aşağı çekilmeye başlandı. Faizi indirme operasyonu bir yıl kadar sürdü ve geçen yıl temmuzda dip noktaya inildi. Faiz düşürülüyordu ama fiyatlarda bir gerileme söz konusu değildi, hatta yavaş yavaş artış başlamıştı bile. Asıl hareketlenme ise dövizdeydi. Bir süre sonra kur artışı fiyatları da yukarı çekmeye başladı.

- Merkez Bankası'nın ortalama fonlama maliyeti geçen yıl temmuz ortalamasında 7.55 düzeyindeydi. Faizi olması gereken düzeyin altına indirmiş olmanın maliyeti çoktan ödenir olmuştu ve kur da, bağlı olarak da fiyatlar da tırmanışa geçti. Çaresiz bir şekilde faiz de artırılmaya başlandı. Geçen yıl temmuzda yüzde 7.55 olan faiz, bu yıl martta yüzde 19'a çıkmış durumda ve hala aynı düzeyde.

- Bu dönemde 2018'den farklı bir gidişat söz konusu. 2018'de faiz yüzde 24'e çıkarıldıktan sonra kur artışı tersine dönmüş, aynı şekilde fiyatlarda da gerileme sağlanmıştı. Oysa bu sefer faiz marttan beri görece yüksek olmakla birlikte döviz ve fiyatlarda bir geri dönüş sağlanabilmiş değil. Durum böyleyken, yani döviz ve fiyatlar hala artış eğilimini korurken biz neye güvenerek ya da nasıl bir sonuç bekleyerek temmuz ya da ağustosta faizi indirmeyi düşünüyoruz acaba...

Abdulkadir Selvi

Türkiye'nin önündeki kritik eşik

29 Haziran 2021

27 Nisan e-muhtırası verildiğinde AK Partililerin bir kısmı Abdullah Gül'le birlikte Dışişleri konutunda, başka bir grup da Erdoğan'la birlikte Başbakanlık konutunda toplanmıştı.

AK Partililerin ne yapacağı merak ediliyordu. “İstifa mı edecekler yoksa görmezden mi gelecekler” tartışması yapılıyordu. Kimse direneceklerini düşünmüyordu.

Abdullah Gül, “Şimdi kritik bir karar eşliğindeyiz. Şu anda alacağımız kararlar Türkiye'nin geleceğinde ya biz olacağız ya da onlar” dedi.

Gül'ün onlar dediği darbeciler, muhtıracılardı.

ERDOĞAN DİRENME KARARI ALMIŞTI

Erdoğan ise bir an bile tereddüt etmemiş, muhtıraya karşı direnme kararını almıştı. Kesinlikle istifa etmeyeceğiz, bedeli ne olursa olsun mücadele edeceğiz, diyordu. Ülkeyi darbeci zihniyete teslim edemeyiz, diye konuşuyordu.

Muhtıraya karşı ne yapılacağı konusunda çok fazla bir tereddüt yaşanmadı.

Teslim olmak, istifa etmek bir an bile düşünülmedi.

Direndiler kazandılar.

27 Nisan gecesi direndiler ve kazandılar.

15 Temmuz'da olduğu gibi.

Burada amacım 27 Nisan gecesi yaşananları anlatmak, 15 Temmuz'u hatırlatmak değil.

Türkiye geçmişte de kimi zaman kritik eşiklerle karşı karşıya geldi. Kimi zaman o kritik eşiki aşamadı. O zaman Türkiye kaybetti.

YENİ SÜREÇ

Emekli amirallerin bildirisi ile başlayıp, video operasyonları ile devam eden, HDP İzmir İl Başkanlığı'na yapılan silahlı baskınla süren bir süreç yaşanıyor.

Bu bir iklim. Bu bir ekosistem. Cumhurbaşkanlığı seçimleri yaklaştıkça bizde bu mekanizmalar harekete geçiyor. Yeni bir sınamanın eşiğindeyiz.

EŞİĞİ AŞMAK

Bir tercih yapacağız.

Bu eşiği ya biz aşacağız, ya onlar...

Ya kaos planları yapanlar kazanacak ya milli iradeye sahip çıkanlar.

Ya ülkeyi 90'lı yıllara çevirmek isteyenler galip gelecek ya demokratik istikrarı korumak isteyenler.

Neler oluyor, Türkiye nereye gidiyor diye soran olursa...

Kritik bir eşikteyiz.

Ya demokrasi kazanacak ya da Türkiye'yi karanlığa sürüklemek isteyen güçler.

Henüz mücadelenin başındayız.

Ya biz kazanacağız, ya da onlar...

MKE ÖZELLEŞTİRİLECEK Mİ?

MAKİNE Kimya Endüstrisi etrafında bir tartışma yürüyor. Açık toplumun gereği olan bu tartışmayı yadırgamıyorum. Muhalefetin baskısı iktidarın hata yapmasını önler. Önemli olan tartışmanın doğru bir zeminde yürümesi.

Kılıçdaroğlu, "Tank Palet Fabrikası'ndan sonra şimdi de MKE'yi peşkeş çekmek istiyorlar" dedi.

Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**, "**MKE'nin özelleştirilmesi, satılması söz konusu değil. MKE gözbebeğimiz, MKE'yi modernleştiriyoruz, hantal yapısından kurtarıp güçlendiriyoruz**" diye konuştu.

RAMAZAN CAN'A SORDUM

Yasa teklifi dün komisyondan geçti. Gerçeği öğrenmek üzere MKE ile ilgili teklifi hazırlayan AK Parti Kırıkkale Milletvekili **Ramazan Can'a** başvurduğum.

Neden **Ramazan Can**? Önce bu soruya yanıt vermem lazım. Kırıkkale demek MKE demektir. **Ramazan Can** demek ise çekirdekten yetişme MKE'ci demektir. Çırak okulundan tornacı olarak girdiği MKE'de liseyi dışarıdan bitirip, Hukuk Fakültesi'nden mezun olan birisi. Çekirdekten yetişme MKE'ci.

ÖZELLEŞTİRME DÜZENLEMESİ

Ramazan Can dedi ki:

1- MKE özelleştirilmiyor. MKE KİT statüsünde ve özelleştirme kapsamında. Tam aksine özelleştirme kapsamından çıkarılıyor.

2- MKE KİT statüsünde olduğu için zamanla hantallaştı, yeni düzenleme ile MKE KİT statüsünden çıkıp, TAI gibi, Roketsan gibi anonim şirket haline dönüşecek. Onlar Mehmetçik Vakfı'na bağlı, MKE ise Hazine'ye bağlı olacak. Böylece onlardan bir adım önde olacak.

3- Anonim şirket haline dönüşen MKE, denetim açısından Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı olacak ancak sermayesinin tamamı devlete ait olduğu için Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı çalışacak.

4- MKE özelleştirilmediği gibi yaptığımız yasal düzenlemenin 9. maddesinde MKE'yi özelleştirme kanunundan muaf tutuyoruz.

KATMERLİ DÜZENLEME

5- Buna rağmen 9. maddedeki düzenleme ile yetinmedik. Kamuoyunda bir yanlış anlamaya fırsat vermemek için komisyonda ek önerge vererek, MKE'nin özelleştirilemeyeceğini kanun metnine açık ve güçlü ifadelerle yazdık.

6- MKE'nin özelleştirilmeyeceğini 8. maddede yaptığımız değişiklik ile ikinci kez güvence altına aldık.

“Şirket, şirketin hisseleri ve bağlı ortaklıklar, satış, kiralama, işletme hakkının devri ve/veya sair başka tasarruflar yoluyla yerli ve yabancı özel hukuk gerçek ve tüzel kişilere devre konu edilemez” dedik.

ÇALIŞANLAR NE OLACAK?

7- MKE'nin yapısı anonim şirkete dönüştürüldüğünde hiçbir çalışanın hak kaybı olmayacağını yasanın içine koyduk. Beyaz yakalı da, mavi yakalı da ekmeğinden olmayacak.

Peki savunma sanayimizin gözbebeği olan MKE'nin yapısını değiştirmeye neden ihtiyaç duyuldu?

TAI, ROKETSAN GİBİ BÜYÜYECEK

Ramazan Can yine dedi ki:

- 1- MKE KİT statüsünde olduğu için savunma sanayi şirketlerimiz TAI, Aselsan, Roketsan, Havelsan gibi kendini yenileyip modernleştiremedi.
- 2- MKE'de 6 bin kişi çalışıyorsa bunun en fazla 1500 kişisi üretimde yer alıyor. Bu da hantallaşmayı getiriyor.
- 3- MKE KİT statüsünde olduğu için üzerinde sürekli olarak özelleştirme baskısını hissediyor.
- 4- MKE yurtdışından yeni bir makine ithal edeceği zaman, yeni bir teknoloji transfer edileceğinde uzun süren bürokratik işlemlerle uğraşmak gerekiyor: Bir makinanın ithalatı için 6 ay ile 1 yıl arasında uğraşmak gerekiyor. Ancak anonim şirket olduğu zaman ihtiyaç olan makinaları kısa sürede alıp, üretim bandına sokmak mümkün olacak.
- 5- MKE'de ücretler çok düşük. Nitelikli personeli elinde tutamıyor. Ayrıca TAI gibi, Roketsan gibi, Aselsan gibi dışarıdan iyi yetişmiş mühendisleri, teknik elemanları alamıyor.
- 6- Dünya silah devleri dinamik bir yönetime sahip olan şirketler şeklinde yapılandırılmış. Biz de dünya silah devleri ile rekabet etmek için MKE'yi yeniden yapılandırıyoruz.

BAŞKA MKE YOK

Peki MKE anonim şirkete dönüşürse bu sorunlar çözülebilecek mi? Bana öyle anlatıldı ki, MKE yeniden küllerinden doğacak. Savunma sanayisinde uluslararası bir oyuncu olacak şekilde yapılandırılacak. Dilerim öyle olur. Çünkü başka MKE yok.

ETKİLİ BİR İLETİŞİM TEKNİĞİ

ESENLER Belediye Başkanı **Tevfik Göksu**, iletişim tekniği açısından farklı bir iş yaptı.

29.06.2021

Hakkında haber yapan yayın kuruluşlarına açık çağrı yaptı, bir gün sonrası için randevu verdi. **Tevfik Göksu** basın toplantısı için bir salon hazırlattı. Belediye hakkında haber yapan Cumhuriyet, Birgün, Sözcü, Halk Tv, KRT, Oda TV ve Tele 1'e birer koltuk, birer mikrofon hazırladı. Yayın kuruluşlarının isimlerini yazıp masalarına birer tabak pasta koydu. Bir gün sonra **Tevfik Göksu** salonda yerini aldı. Ama yayın kuruluşları gelmedi.

Elbette ki onlar gelse, sorularını sorsa Tevfik Göksu da doğrular neyse onu anlatsa daha yararlı olurdu ama iletişim tekniği açısından bu yöntem de çok etkili oldu. Öyle bir farkındalık oluşturdu ki, Ankara'dan benim dahi dikkatimi çekti.

Esfender KORKMAZ

Parti devletinin sonu yoktur

29 Haziran 2021 Salı

Devletin ekonomideki payı düşük veya yüksek de olsa, piyasaya müdahale etmesi, verdiği imtiyazlar, uyguladığı iktisat ve mali politikalar yoluyla ekonominin tümünü etkiler.

İktisadi düşünce tarihi içinde, devlete bakış açısına paralel olarak, devletin ekonomi içindeki yeri ve müdahale sınırları da değişmiştir. Piyasa ekonomisi içinde doğrusu da budur. Devletin ekonomideki büyüklüğü ve devlet müdahalesine ihtiyaç iktisadi gelişmenin farklı aşamalarında farklı boyutlarda olur. Ayrıca ekonomik konjonktüre, sosyal sorunlara, siyasi eğilimlere bağlı olarak da devletin ekonomiye müdahalesi değişir.

Söz gelimi Türkiye'de 1933 yılına kadar iktisat ve mali politikaları piyasa ekonomisinin gelişmesi için kullanılmış, ancak 1929 buhranının getirdiği şartlar nedeni ile devletçilik dönemine geçilmiştir. Devletçilik döneminde devlet 5 yıllık sanayi planları yapmış ve 1933-1938 yılları arasındaki ilk sanayi planında hedeflenenin üstünde kamu yatırımları yapılmıştır.

1929 buhranı sonrasında piyasa dinamikleri ekonomik istikrar sağlamada yetersiz kaldığı için, devlet müdahalesi öngören Keynesgil uygulamalar öne çıktı. 1970 sonrası ise Keynesgil politikalar dinamizmini kaybetti. İstikrar yeniden bozuldu. Bu defa da bugünkü Neoliberal politikalar uygulanmaya başlandı.

Klasik iktisat, tek cümleyle devleti zorunlu kötülük olarak tarif etmiştir.

Marksist düzen devleti reddeder. *Marksist yaklaşıma göre "Devlet, egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya" olmalıdır. Ama Sovyetler Birliği'nin 70 yıllık tarihinde devlet örgütlenmiş proletarya değil, Komünist Partisi'nin devleti, yani parti devleti oldu.*

Fakat, Stalin'in totaliter hükümeti, devleti kullanarak etnik temizlik, sürgünler yaptı. Kıtliklar karşısında kayıtsız kaldı. Milyonlarca insan katletti ve milyonlarca insanı sürgüne gönderdi.

Sonuçta Sovyetler dağıldı, devlet malları **oligarklara** geçti. Yani totaliter parti devleti gibi devlet mirası da kötü oldu.

Söylemek istediğim, hangi Sosyo-Ekonomik sistem olursa olsun eğer devlet bir partinin emrine verilirse, tersten keser ve toplumsal refahının düşmesine neden olur .

Türkiye Başkanlık sistemine geçtikten sonra ve Cumhurbaşkanının partili devlet başkanı olmasından sonra; Devletin kurumsal yapısı bozuldu. Otokrasi tırmandı. Devlet parti devleti oldu.

Otokrasinin ve partili cumhurbaşkanının devamı için devletin de parti devleti olmasından başka çözüm yoktur.

Mamafih, her seçimde AKP iktidarı devlet imkanlarını kullandı. Devlet bütçesi ile popülizm yaptı. Devlette denetim mekanizmaları ve şeffaflık kalktı.

Gerçekte ise kalkınmanın ilk şartı, kamu kaynaklarının etkin kullanılmasıdır. Popülizm ön planda ise, bu kaynaklar çar-çur edilmiş demektir.

Bugünlerde Kanal İstanbul tartışması da, parti devleti anlayışının ne anlama geldiğini ortaya koymaktadır.

Devlet, kamu-özel iş birliği yolu ile yapılan yatırımlar için, iki garanti veriyor. Birisi talep garantisi, diğeri de dış kredide devlet kefaleti. Yol-köprü-hastane ihalesini alan bu yatırımları alt taşeronlara veriyor. İş bitince de işletmeyi bir yabancı şirkete devrediyor. Uzun yıllar bütçeler bu yatırımlara ayrılacaktır.

Normal devlette, devlet yatırım yapar, bütçede yoksa borçlanıp yapar, topluma bu kadar maliyet getirmez. Türkiye'de yapıldığına ve bu da uluslararası tahkime bağlandığına göre, ortada 'ihaleyi alan ile ihaleye veren arasında ne var', sorusu akla gelir. Aynı soruyu tahkim mahkemeleri de sormak zorundadır.

Parti devleti devam ettiği sürece, Türkiye'nin iki yakası bir araya gelmez. İstikrar yolunda hiçbir önlem dikiş tutmaz.

İbrahim Kahveci

Sorumluluk!

Efendim Merkez Bankası bağımsız olmalı...MB

Sermaye Piyasası Kurulu bağımsız olmalı...SPK

Rekabet Kurumu bağımsız olmalı...RK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu bağımsız olmalı... BDDK

İyi ama iş sadece bağımsızlıkla mı bitiyor?

Hatta özgürlük kavramı!

Özgürlüğü sorumluluk ile bağdaştırmadığımız zaman ortaya ne çıkıyor?

Bunu özellikle kurumlar üzerinden irdeleyelim.

90'lı yıllarda siyasetçiler politikalarını kamu bankaları üzerinden yürüttüler. Biriken zararları 2001'de Kemal Derviş geldiğinde gördük.

O kötü anılar sonrası bağımsız kurumlar oluşturmaya başladık. Bu çok ama çok önemli adımdı.

Uzman kurumların bağımsız kararlar alabilmesi ve uzman yönetimin etkinliği gelişme yolunda önemli bir adımdı.

Ama burada mesela sorumluluk kavramını bazı yerlerde yeterince oturtamadık.

Merkez Bankası enflasyon hedefini tutturamadığında sadece bir mektup yazarak mı sorumluluğu atmış olacak?

Ya da Sermaye Piyasası Kurulu... Yaşanan mağduriyetler karşısında sorumluluğu olmayacak mı? Neden şeffaf değil SPK? Muhalefet şerhleri neden yayınlanmıyor?

Aslında bizler 2001 krizi ardından bankacılık sistemini bu çerçevede oluşturduk. Hem bağımsızlık verildi hem de yüksek sorumluluk.

BDDK benzeri yapılanma diğer bağımsız ekonomi kurumlarında da olmalıydı. Olmalıydı diyorum çünkü yakın zamanda BDDK ve bankacılık sisteminde de sorunlar oluşmaya başladı. Mesela Kamu Bankalarından verilen ve tartışma yaratan kredilerin akıbeti ne olacak? O sistemin hesabını kim nasıl verecek?

Bağımsızlığın sorumsuzluk olmadığını, hatta tam tersine çok ama çok ciddi sorumluluk olduğunu hem kısa geçmişi sorgulayarak hem de yeni dönemi oluşturarak sağlamak zorundayız.

Bugün yaşananlardan ders çıkarmadan

Bugün olanları tekrar gözden geçirmeden

yarına çıkamayız ve yarınımızı kuramayız.

O nedenle bugünü iyi kaydetmeliyiz.

Her adımı ve her noktayı

Aksi halde yarın yine tekerrür eden yıkılmış bir düzen altında fatura ödemeye devam ederiz.

Bugün ihale sonrası sözleşme değişiklikleri ile oluşturulan milyarlarca dolarlık fayda topluma dönmeyecek mi? Yoksa bu iş sadece hukukun alanıdır diyerek fatura millete mi ödettirilecek?

Hukuk gerekli ama asıl bu hukuku çalıştıracak irade de gerekli. O nedenle **yarınları kurarken irade ortaya koyan bir söylem ve eylem bütünlüğü önem kazanıyor.**

Kanal İstanbul bu konuda önemli bir örnek teşkil ediyor. Bu iradenin devam etmesi ve geçmişe doğru da sirayet etmesi önem arz etmektedir.

Umarım bu yıkımdan iyi bir gelecek inşa edebiliriz.

Aksi halde fakir ve yoksul bir ülke olarak yarınlarımızı da kaybedebiliriz.

İşimiz çok zor..